Перша колискова

За допомогою виразних епітетів «дитино золота», «тривого кароока», «гіллячко голуба» автор створив неповторнії образ батьківської любові й тепла:

Спи, моя дитино золота,

Спи, моя тривого кароока.

В теплих снах ідуть в поля жита,

І зоря над ними йде висока.

Спи, моя гіллячко голуба,

Тихо в моїм серці і щасливо.

За вікном хлюпочеться плавба

Твоїх літ і долі гомінливої.

Будь-яка колискова пісня передає любов і турботу батьків. Особливість колискової Миколи Вінграновського полягає в тому, що він нерозривно поєднує майбутнє своєї дитини та рідної землі:

Спи, моя дитинко, на порі.

Тіні сплять і сонна яворина...

Та як небо в нашому Дніпрі,

Так в тобі не спить хай Україна.

Хай вона не спить в тобі повік,

Бо вона — для тебе і для світу...

Люлі, мій маленький чоловік,

Капле сон сріблястий з верховну...

Автор майстерно поєднав два художніх засоби — порівняння й літоту — у виразі «вузенька, як долоня», створивши таким чином своєрідний образ маленької безіменної річки:

Сама собою річка ця тече,

Маленька річечка, вузенька, як долоня.

Ця річечка Дніпра тихенька синя доня,

Маленька донечка без імені іще.

Вона тече в городі в нас під кленом,

І наша хата пахне їй борщем.

Цвіте над нею небо здоровенно

Солодкими хмаринами з дощем.

Цей образ набуває масштабності й уособлює для ліричного героя поняття родини і Батьківщини:

Ця річечка тече для клена і для мене,

Її й тоді я бачу, коли сплю.

Я річечку оцю в городі в нас під кленом

Як тата й маму і як мед люблю. Поет описав сад, використавши персоніфікацію («на колінах яблуні спить вітер») і виразну метафору («пахучі очі квітів»), а також вжив оказіоналізм — «небопад» (за аналогією до «зорепад») — для створення своєрідного образу неба:

Ходімте в сад. Я покажу вам сад,

Де на колінах яблуні спить вітер.

А згорблений чумацький небопад

Освітлює пахучі очі квітів.

Я покажу вам сливи на сучках,

Що настромились, падаючи мовчки.

Затисла груша в жовтих кулачках

Смачного сонця лагідні жовточки.

Автор використовує повтори слова «сонний», асонанси та алітерації, створюючи образ всеохоплюючого сну:

У полі спить зоря під колоском

І сонно слуха думу колоскову,

І сонна тиша сонним язиком

Шепоче саду сиву колискову.

То кажани. То кажанячий ряд

Заплутався у сонному волоссі ночі...

Ходімте в сад. Я покажу вам сад.

Його сумління покажу вам очі.

Особливістю пейзажної лірики М. Вінграновського є цілісне сприйняття природи і Батьківщини, нерозривність цих понять для авторської свідомості. У віршах часто використовується кольорова та рослинна символіка на позначення України. Наприклад, поєднання образів синіх слив та жовтих груш.